

MASKULINA

1.p. pl. (vzor: pán, muž, předseda)

-koncovka -i: názvy zvířat, př. medvědi, psi, klokan

Slováci, plavci, rodáci

- koncovka - *i i -é*: *hosti/hosté, sousedí/sousedé*

přejatá substantiva, jejichž sufix obsahuje *t, d*, př. *demokrati/demokraté*

- koncovka -*é*: *lid*, jména na *-an*, př. *Pražané*

jména na *-el, -tel*, př. *manželé, andělé, přátelé, činitelé*

jména na *-ita, -ista, -asta*, př. *husité, houslisté, žurnalisté*

-koncovka- *i i -ové*: *páni/pánové, muži/mužové, Češi/Čechové, svědci/svědkové, historici/historikové*

jména na *-ota, -eta*, př. *despota*

-koncovka -*ové*: *hrdinové, předsedové, sluhové...*

křestní jména a příjmení: *Karlové, bratři Čapkové*

jména národů, př. *Dánové, Irové*

substantiva přejatá, př. *ekonomové*

6. p. pl. (vzor: hrad, pán)

-koncovka -*ech*: základní ve spisovném jazyce, př. *v sadech, na dvorech, o bratrech*

-koncovka -*ích*: hlavně jména na *-k, -g, -h, -ch*, př. *na březích, o hoších*

-koncovka -*ách*: je možná vedle koncovky *-ích*, zvláště u jmen na *-ček, -ek*, př. *v balíčkách/ v balíčcích*

kolísání ve skloňování mezi vzory: hrad/stroj

-kotel, plevel, kužel, tmel, loket...

-jména na *-en*, př. *hřeben, kámen, ječmen, kmen, kořen, křemen, pramen, plamen, týden, řemen*, v množném čísle už mají skloňování tvrdé, tedy vzor „hrad“

kolísání v životnosti

bacily/bacili, mikroby/mikrobi, ledoborce/ledoborci, uzenáče/uzenáči, slanečky/slanečci, činitele/činitelé, sledě/sledi

slova zakončená na měkký konsonant -c: *tác, punc, kec...* se skloňují jako „hrad“, tj. *tácy, puncy...*

ALE slova podle vzoru „předseda“ se po souhláskách měkkých píše -i: *paňáca - paňáci, Nohavica - Nohavici*

Doplňte:

Nad parkem se vznášely houf__ havranů. Lv__, buvol__ a šakal__ můžeme vidět v každé zoologické zahradě. Silnici lemovaly příkop__ a vysoké topol__. Co uděláš s našetřenými peněz__. Zahrádkáři vedou stálý boj s plevel__. Závodníci se již blíží k cíl__. Na letišti jsme se přivítali s olympijskými vítěz__. Střechy historických staveb se pokrývají šindel__. Maminčiny přítelkyně k nám přijdou i se svými manžel__. Při práci na pol__ se mi udělaly mozol__. V les__ch už rostou hřib__. Napsal jsem Petrov__ dva dopis__. Ztratily se vzácné drahokam__. Ve voňavém jetel__ jsme si udělali piknik. Mějte na zřetel__ prospěch podniku. Voz__ jely z mlýna s plnými pytl__ mouky. V kotl__ch bylo dost uhlí. Ta taška je pana Lasic__.

Uveďte do správného tvaru/tvarů:

Naši (host)

Na obou (chodník)

Všichni (Pražan)

Jsou to jeho (rodič)

Z tvrdého (kámen)

Věda o (jazyk)

Výborní (fotbalista)
V několika (den)
Po několika (krok)
S našimi (kůň)
V bílých (obláček)
V minulém (týden)
O svých (kolega)
Nemoc způsobující (bacil)
Bez (obyvatel) České republiky
Mít obvaz na (loket)
Pocta (Karel) (Čapek)
Mluvit o (Bůh)
(Čech) vyhráli
Naši výborní (houslista)!

Převeďte do 5. p. sg.:

Soudce	zlosyn
Chlapec	manžel
Zaměstnanec	svůdce
Syn	nešťastník
Člověk	rádce

FEMININA

Skica („žena“) – bez skici

7.p.pl. u jmen rodu ženského koncovka **-ami/-emi/-mi**, nespisovně je -ama/-ema/-ma
POUZE s **rukama, s nohama** (koncovky dvojného čísla) ve významu část těla, v ostatních významech koncovky podle vzoru „žena“

ruce – **rukou/ruk** – rukám – ruce – ruce – **rukou/rukách** – **rukama**
nohy – **nohou/noh** – nohám – nohy – nohy – **nohou/nohám** - **nohama**

berla ve významu biskupská berla má tvary podle vzoru „žena“ *plno biskupských berel*
berla ve významu pomůcka k chození se skloňuje podle „růže“ *neobejde se bez berlí*

téměř paralelní tvary podle vzorů „žena“ a „růže“ má **studna/studně** (G *studny/studně*, D (*studně*)/*studni*, A *studnu/studni*, L o (*studně*)/*studni*, I *studnou/studní*)

jedinou dvojí koncovku má vzor „růže“ v G pl.: bez *růží/ulic*
jako „ulice“: slova na -ice, př. *lavic*, ojedinele *chvil, košil*
jako „růže“/ „ulice“: přejatá slova na -ice, př. *definici/definic, pozici/pozic*
slova na -yně, př. *jeskyní/jeskyň, kuchyní/kuchyň*
ovcí/ovec

husa: v G.pl *hus* i *husí*

práce: spisovné jsou pouze tvary *pracím, pracích*

kolísání mezi vzory „píseň“ a „kost“

-slova zakončená na *-st*, př. *lest, pelest, pěst, past, oblast...* mají ve 3. a 6. pl také tvary podle „píseň“, př. *pěstem/pěstím*

-př. *ocel, nit, trať, loď, pečeť, čtvrť, huť, pouť, závrať, čeledě, kapradě, žerdě, modř, žluč, čtvrť, peruť* mají v 2. sg, 1. a 4. pl. také tvary podle „píseň“, př. *nitě/niti, ocele/oceli*

-př. *noc, moc, chuť, lež, myš, veš, ves...* ve 3., 6. (7.) pl. jen tvary podle „píseň“
př. *myším, myších, myšmi; mocím, mocích, mocemi...*

podle vzoru „žena“ se skloňují: *Tatry, Alpy, kalhoty, plavky, narozeniny, Beskydy* (do *Beskyd* i *Beskydů*)...
podle vzoru „růže“ (ulice): *housle, Nusle, Sušice, Budějovice* (*Budějovicím* i *Budějovicům*), *Krkonoše...*
Vánoce a Velikonoce jen *Velikonocům* a *Vánocům*, ale s *Vánoci/Vánoce* i *Velikonoci/Velikonocemi*
Hromnice jen *Hromnicím/Hromnicům*

Doplňte správný tvar/tvary:

hodiny s (kovové ručičky)
děťátko mávalo (obě buclaté ručičky)
stál konečně na (vlastní nohy)
nosí svou dívku na (ruce)
dítě si hrálo mezi (nohy) stolu
zásilka určená do (vlastní ruce)
na všech (kost)
ke své (dcera)
hejno (husa)
nevěř těmto (řeč)
při polních (práce)
k vyhozeným (kost)
toulal se temnými (noc)
nevěř jeho (lež)
zásluha patří moravským (ves)
trpěl několika (nemoc)
setkal se s tolika (smrt) najednou
za vysokými (zeď)

Doplňte:

Na větv__ch vrb__ už rozkvetly kočičky. V nouz__ poznáš přítele. Prádlo nám voní levandul___. Pojedu do Čáslav___. Babička je z Ostrav___. Ze skál__ jsme viděl__ vzdálené vs___. Jak daleko je do Břeclav__? Projížděl jsi Olomouc__? Navštívila přítelkyni ze Zbraslav___. Jsi z Bratislav__?